

Speurneuzentocht

door het Museum voor Natuurwetenschappen

Het Museum
anders bekeken

Welkom in het
Museum voor
Natuurwetenschappen!

Je kan makkelijk
op deze vraagjes
antwoorden als je onze
museumzalen bezoekt.

De antwoorden
bevatten leuke weetjes
over het Museum en
over België. Misschien
steek je meer op dan
wat je gedacht had!

Dinosauriërs

In 1878 werden in een Henegouwse kolenmijn de beroemde Iguanodons van Bernissart ontdekt. Voordien waren er nog nooit volledige dinosaurus skeletten gevonden. In drie jaar kwamen er ongeveer dertig exemplaren naar boven, waaronder enkele bijna volledige. Maar er waren ook andere fossielen bij: vissen, krokodillen, zoetwaterschildpadden, varens...

Voor meer informatie:

http://www.natuurwetenschappen.be/museum/expoperm/dinos/index_html

De meeste fossielen
vonden ze in een galerij:

- a**- 122 m onder de grond.
- b**- 222 m onder de grond.
- c**- 322 m onder de grond.

Op de schedel van
Parasaurolophus staat
een kam. Daarmee
kon hij waarschijnlijk:

- a- 'snorkelen' terwijl hij
onder water zwom.
- b- luide klanken maken, een
beetje zoals een saxofoon.
- c- zijn vijanden beter ruiken.

[antwoord b]

In de tijd van de dinosauriërs zwommen er in zee ook reptielen, zoals de mosasauriërs. Een heel groot in België ontdekt fossiel (12 meter) staat nu in de zaal van Jura en Krijt. Naar welke Belgische rivier werd het genoemd?

- a- Hene (*Hainosaurus*)
- b- Samber (*Sambrosaurus*)
- c- Dender (*Dendrosaurus*)

Van mensen en mammoeten

Hier volg je de anatomische en culturele evolutie van de mens vanaf de australopitheken tot aan de Homo sapiens (wij dus). Je ziet er ook de dieren uit de tijd van onze prehistorische voorouders. Bewonder de kunst en het gereedschap van de Cro-Magnon-mensen, afkomstig uit de Belgische vindplaatsen Spy, Furfooz, Chaleux, Pont-à-Lesse en Goyet.

Voor meer informatie over deze zaal en over de eerste mensen:

http://www.natuurwetenschappen.be/museum/expoperm/prehist/index_html

<http://www.kbinirsnb.be/europancestors>

De eerste Neanderthaler werd niet in 1856 in het dal van de Neander ontdekt, maar in het Belgische Engis in 1829! Maar de vinders vermoedden toen niet hoe belangrijk deze kinderschedel wel was. Enkele jaren later werden nog overblijfselen van een Neanderthaler gevonden: de mens van Spy. Dat was in:

-a- 1878.

-b- 1881.

-c- 1886.

De mammoet in onze zaal komt uit Lier. Na de mammoet van Sint-Petersburg was dit het tweede opgestelde mammoetskelet ter wereld. Hij zou ongeveer 30 tot 50 jaar oud geworden zijn. We weten dat omdat we:

- a- gekeken hebben hoe erg zijn tanden afgesleten zijn.
- b- de koolstof-14-dateringsmethode toegepast hebben.
- c- de lengte van zijn slag tanden gemeten hebben.

[antwoord a]

Homo erectus is de eerste van onze voorouders die vuur beheerste en waarschijnlijk ook vuur maakte. De vroegste kampvuren zijn 400 000 jaar oud! Hij kon een vuur aansteken door te wrijven of door stenen

- a- tegen elkaar te drukken.
- b- tegen elkaar te slaan.
- c- in zon te verhitten.

Beestige buren, dieren in de stad

In de stad leven niet
alleen maar katten,
honden en duiven.
In onze huizen,
onze parken, onze
riolen voelen véél
diersoorten zich thuis:
van de allergewoonste
tot de meest
exotische!

Zin om onze beestige buren op een leuke manier beter te leren kennen?
<http://www.natuurwetenschappen.be/expo/ccbb/n-choix-flash.htm>

Halsbandparkieten komen uit Indië en West-Afrika. Maar in 1974 werden in Laken een veertigtal van die vogels vrijgelaten. Ze hebben zich uitstekend aan ons klimaat aangepast en voelen zich goed thuis in Brussel. In 2000 waren er al:

- a- bijna 1200.
- b- bijna 2300.
- c- bijna 3400.

Wie van de drie heeft
oorpluimen? Let op:
dit zijn niet de oren
van een uil!

- a- steenuil
- b- ransuil
- c- kerkuil

[antwoord b]

De mannetjesmieren
moeten:

- a**- alleen maar het nest verdedigen.
- b**- alleen maar de nieuwe koninginnen bevruchten.
- c**- het nest verdedigen én de nieuwe koninginnen bevruchten.

Mineralenzaal

In de bewaarplaatsen van ons museum hebben we meer dan 30 000 stukken mineraal van wel 3200 verschillende soorten. Als je weet dat er in heel de wereld nog geen 4000 soorten gekend zijn... In België werden zestien mineraalsoorten ontdekt en voor de eerste keer beschreven.

Over onze mineralenverzamelingen vind je meer op:
<http://www.natuurwetenschappen.be/science/collections/mineralen>

In deze zaal zie je ook stukjes maangruis. Die brachten Neil Armstrong en Buzz Aldrin mee, twee astronauten die met de Amerikaanse Apollo 11 naar de maan zijn gereisd. België kreeg die stukjes gruis en een Belgisch vlaggetje dat de maanreis meemaakte. Weet je welke Amerikaanse president ze geschonken heeft?

-a- Jimmy Carter

-b- Richard Nixon

-c- John Fitzgerald Kennedy

[antwoord b]

Sedert 1855 zijn er in België drie meteorieten ingeslagen. Meteorieten krijgen de naam van:

- a- de plaats waar ze vielen.
- b- de vinder.
- c- de datum waarop ze vielen.

Als je bij
'Fluorescentie' op
de knop drukt, zie je
dat willemiet onder
ultraviolet licht van
kleur verandert.
Het wordt:

- a- groen.
- b- rood.
- c- geel.

Insectenzaal

Bij de ingang van de insectenzaal (waar ook andere geleedpotigen tentoongesteld zijn) zie je een heel klein deeltje van de collectie Carpentier. Dit is de naam van de Luikse dierkundige, Fritz Carpentier (1890-1978), die 7560 insecten van 5008 verschillende soorten verzamelde om hun anatomie te bestuderen!

Meer informatie over deze zaal en het vivarium:
http://www.natuurwetenschappen.be/museum/expoperm/insects/index_html

[antwoord c]

In de zomermaanden verzamelen de bijen honing in het Leopoldspark. Ontdekt een bij een aantrekkelijke voedselbron, dan voert ze een dans uit waardoor de andere bijen die plaats ook vinden. Een achtvormige dans betekent dat de voedselbron:

- a- zich op minder dan 50 m van de bijenkast bevindt.
- b- zich tussen 50 en 100 m van de bijenkast bevindt.
- c- zich op meer dan 100 m van de bijenkast bevindt.

Macrocheira kaempferi

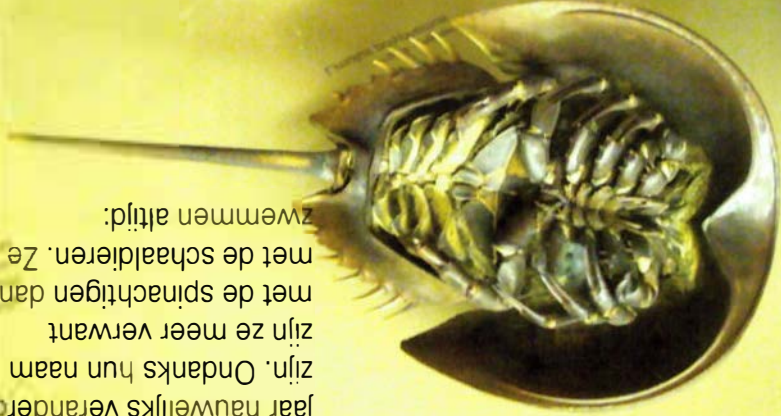
is waarschijnlijk de
grootste geleedpotige
die nu leeft. Deze
reuzenkrab woont:

- a- bij de Antillen.
- b- bij Japan.
- c- bij Argentinië.

[antwoord]

Degenkrabben noemen we 'levende fossielen' omdat ze na 500 miljoen jaar nauwelijks veranderd zijn. Ondanks hun naam zijn ze meer verwant met de spinachtigen dan met de schaaldieren. Ze zwemmen altijd:

- a- tegen de stroom in.
- b- op hun rug.
- c- op hun zij.

Vivarium

Bewegen de bewoners van het vivarium niet genoeg naar je zin? Begrijp dan dat de meeste in de duisternis actief zijn. Dit is vooral het geval bij schorpioenen, zwarte weduwen en veel vogelspinnen. In ons vivarium worden ze dus pas wakker als 's avonds de lichten in het museum uitgaan.

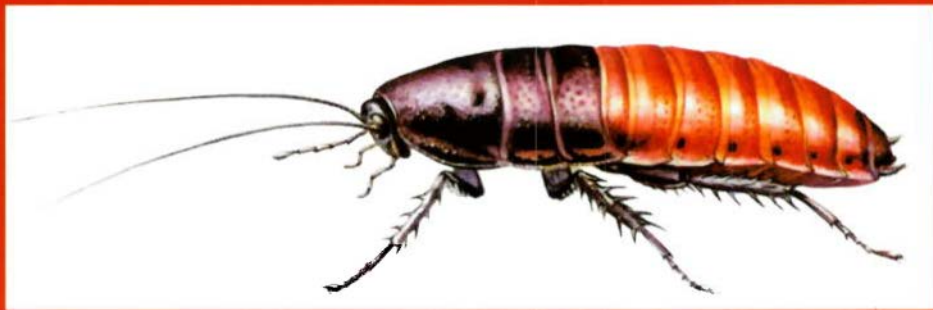

Camouflage is een uitstekende techniek om er voor te zorgen dat roofdieren je niet kunnen zien. Zo is het werkelijk verbluffend hoe het insect *Baculum extradentatum* haast niet te onderscheiden is van een:

- a- blad.
- b- tak.
- c- keitje.

Het is nogal wieses dat
sissende kakkerlakken
kunnen sissen. Hiervoor
stoten ze de lucht abrupt
uit hun ademopeningen.
Ze doen dit als ze:

- a- zich bedreigd voelen.
- b- honger hebben.
- c- paarlustig zijn.

De axolotl is een
amfibie die heel zijn
leven dikkopje blijft,
maar zich toch kan
voortplanten. Hij blijft
dus altijd onder water
en ademt door zijn:

- a- kieuwen, huid en
longen.
- b- kieuwen en huid.
- c- kieuwen.

[e plooijue]

Schelpenzaal

Onze malacologen hebben meer dan negen miljoen schelpen om te onderzoeken! Meer dan de helft hiervan is afkomstig van Philippe Dautzenberg, die zijn persoonlijke verzameling in 1935 aan het Museum schonk. Vanaf zijn kinderjaren was hij door weekdieren geboeid en tijdens zijn leven verzamelde hij exemplaren van 31 600 recente en 7000 fossiele soorten. Hij bracht ook een uiterst rijke en volledige bibliotheek over dit onderwerp bijeen (7957 publicaties!).

Meer info op:
http://www.natuurwetenschappen.be/museum/expoperm/coquilles/index_html

Zoetwaterpoliepen
verplaatsen zich al
buitelend of al:

- a- golvend.
- b- kruipend.
- c- glijdend.

Wie van de drie is
geen inktvis, maar wel
een neteldier?

- a- Kwal.
- b- Kraak.
- c- Zeekat.

[antwoord a]